

บทที่ ๔

วิเคราะห์ประชาานิยมกับธนานูปทาน

เมื่อวิเคราะห์ทฤษฎีประชาานิยมกับธนานูปทาน จะกล่าวถึงความสัมพันธ์และสรุปความสัมพันธ์ไปตามลำดับ

๔.๑ ความสัมพันธ์ของทฤษฎีประชาานิยมกับธนานูปทาน

ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของประชาานิยมกับธนานูปทานมี ๒ ส่วนคือส่วนที่เหมือนกันกับส่วนที่แตกต่างกัน จะกล่าวไปตามลำดับ

๔.๑.๑ ความเหมือนของทฤษฎีประชาานิยมกับธนานูปทาน

เมื่อวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่าในส่วนที่เหมือนกัน คือทั้งประชาานิยมและธนานูปทานเป็นการให้ของผู้ปกครองเหมือนกัน ผู้วิจัยประสงค์จะวิเคราะห์ว่า การให้ของผู้ปกครองแตกต่างจากการให้ปกติอย่างไร เมื่อผู้ปกครองมีหน้าที่ทำให้ประชาชนอยู่กันอย่างมีความสุข ความสุขที่ว่านั้นย่อมหมายถึงมีปัจจัย ๔ คือ เครื่องนุ่งห่ม อาหาร ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค เพื่อใช้สอยอย่างสะดวกและทั่วถึง การให้สิ่งที่เป็นพื้นฐานอันจำเป็นต่อการใช้ชีวิตนี้ ถ้าทำด้วยเจตนาจะช่วยเหลือประชาชนอย่างจริงใจ ย่อมไม่เป็นประชาานิยมเชิงลบ ปัญหาคือจะรู้ได้อย่างไรว่า ผู้ปกครองให้ด้วยความจริงใจหรือไม่จริงใจ ต้องดูบริบทอย่างอื่นประกอบด้วย ปัญหานี้มีความสำคัญมาก เพราะถ้ามีตัวชี้วัดที่ชัดเจนว่า การให้ของผู้ปกครองแต่ละครั้งนั้นทำด้วยความจริงใจหรือไม่จริงใจ เราจะสามารถได้ถึงประชาานิยมเชิงสร้างสรรค์กับประชาานิยมไม่สร้างสรรค์หรือประชาานิยมเชิงลบ จะกล่าวถึงประชาานิยม ๒ ส่วนนี้ก่อน

ประชาานิยมเชิงสร้างสรรค์มีตัวชี้วัด ๖ ประการคือ

๑.เชื่อมั่นในพลังของประชาชน

๒.เชื่อมั่นในคุณธรรมของประชาชน

๓.ให้ด้วยเจตนาป้องกันปัญหาการขาดแคลนปัจจัย ๔

๔.มุ่งแก้ปัญหาโดยภาพรวมของสังคม

๕.ไม่มุ่งเข้าไปมีอำนาจทางการเมืองเพื่อการค้าขายของตนและพวกพ้อง

๖.มุ่งสอนประชาชนให้ตั้งอยู่ในคุณธรรม

ประชานิยมไม่สร้างสรรคมีตัวชี้วัด ๕ ประการคือ

๑.นักการเมืองใช้กลยุทธ์สัญญาว่าจะให้ โดยมุ่งหวังใช้พลังประชาชนเป็นเครื่องมือ

๒.ให้โดยไม่คำนึงถึงงบประมาณด้านการเงินของประเทศที่มีอยู่

๓.ไม่มุ่งแก้ปัญหาโดยภาพรวมของสังคม

๔.มุ่งเข้าไปมีอำนาจทางการเมืองเพื่อการค้าขายของตนและพวกพ้อง

๕.ไม่มุ่งสอนประชาชนให้ตั้งอยู่ในคุณธรรม

ในตัวชี้วัดของประชานิยมเชิงสร้างสรรค์ใช้หลักธรรมาภิบาลเข้าไปร่วมด้วย ๔ ประการ คือ

๑.ให้ด้วยเจตนาป้องกันปัญหาการขาดแคลนปัจจัย ๔

๒.มุ่งแก้ปัญหาโดยภาพรวมของสังคม

๓.ไม่มุ่งเข้าไปมีอำนาจทางการเมืองเพื่อการค้าขายของตนและพวกพ้อง

๔.มุ่งสอนประชาชนให้ตั้งอยู่ในคุณธรรม

เรื่องนี้ปรากฏชัดในจักกวัตติสูตร และกุกกัณฐสูตร เราจึงสามารถเห็นความแตกต่างระหว่างประชานิยมเชิงสร้างสรรค์กับธรรมาภิบาล เพราะประชานิยมเชิงสร้างสรรค์มีหลักการเพียง ๒ ประการคือ

๑.เชื่อมั่นในพลังของประชาชน

๒.เชื่อมั่นในคุณธรรมของประชาชน

จึงสรุปได้ว่าประชานิยมไม่สร้างสรรค์และธนานูปทานเป็นการให้ของผู้ปกครองเหมือนกัน แต่มีความแตกต่างกันในหลักการอันเป็นรายละเอียดดังกล่าว และจะรวมกันเป็นหนึ่งเดียวได้เมื่อเป็นประชานิยมเชิงสร้างสรรค์กับธนานูปทาน ไม่มีความแตกต่าง

๔.๑.๒ ความแตกต่างของทฤษฎีประชานิยมกับธนานูปทาน

เมื่อวิเคราะห์ผู้วิจัยพบว่าในส่วนที่ต่างกันของประชานิยมไม่สร้างสรรค์กับธนานูปทาน มี ๗ ประเด็นคือ ความหมาย ที่มา พัฒนาการ แนวคิด วิธีการ ผลลัพธ์ และจุดเด่นจุดด้อย จะกล่าวไปตามลำดับ

ความหมายของประชานิยม คือ การให้วัตถุหรือผลประโยชน์เพื่อสร้างค่านิยมและรักษาอำนาจทางการเมือง ไม่มีความจริงใจที่จะแก้ปัญหาบ้านเมือง ผู้วิจัยสรุปได้ว่าประชานิยมมีองค์ประกอบ ๒ อย่างคือ

๑. การให้นั้นบรรเทาความยากจนได้ชั่วคราว เป็นการให้แบบหวังคะแนนนิยมเพื่อดูแลรักษาอำนาจและผลประโยชน์

๒. การให้นั้นทำด้วยเจตนาที่ไม่บริสุทธิ์ ใช้การให้นั้นเป็นเหยื่อล่อ ลวงให้ประชาชนหลงขึ้นชมตนเพื่ออำนาจทางการเมืองและผลประโยชน์มหาศาล

จะเห็นว่าเป็นความหมายของประชานิยมไม่สร้างสรรค์ เพราะผู้ที่เขียนถึงประชานิยมในสังคมไทยส่วนใหญ่ใช้คำว่าประชานิยมในความหมายอันเป็นลบ

ความหมายของธนานูปทาน คือ เป็นการให้เพื่อเกื้อกูลทุกคนให้อยู่กันอย่างมีความสุข ไม่มีคนยากจนในแว่นแคว้น แบ่งปันเพื่อให้ผู้อื่นได้รับประโยชน์ ผู้วิจัยสรุปได้ว่าธนานูปทานมีองค์ประกอบ ๒ อย่างคือ

๑. การให้นั้นป้องกันความยากจนได้ตลอดไป เป็นการให้แบบดูแลรักษาประชาชน

๒. การให้นั้นทำด้วยเจตนาบริสุทธิ์ ไม่ใช้การให้นั้นเป็นเหยื่อล่อ ไม่ลวงให้หลง

จะเห็นความแตกต่างได้อย่างชัดเจนระหว่างความหมายทฤษฎีประชานิยมกับธนานูปทาน จุดมุ่งหมายก็ต่างกัน ประชานิยมมุ่งคะแนนเสียงเพื่อดูแลรักษาอำนาจและผลประโยชน์มหาศาล แต่ธนานูปทานมุ่งป้องกันความขัดสนเพื่อดูแลรักษาประชาชน เจตนาที่ต่างกัน ประชานิยมทำด้วยเจตนาที่ไม่บริสุทธิ์ ใช้การให้นั้นเป็นเหยื่อล่อ ลวงให้ประชาชนหลงขึ้น

ชมตนเพื่ออำนาจทางการเมืองและผลประโยชน์มหาศาล แต่ธรรมาภิบาลทำด้วยเจตนาบริสุทธิ์ ไม่ใช้การให้สินเป็นเยื่อล่อ ไม่ลวงให้หลง

ที่มาของประชานิยม คือ การเอาใจประชาชนโดยพรรคประชาชน ในอเมริกา ขบวนการอดนิกในรัสเซีย กลุ่มโลกที่สาม จีนแดง และแถบลาตินอเมริกา ต่อมาได้ยืมทฤษฎีเคนส์มาใช้แก้ปัญหาเศรษฐกิจ

ที่มาของธรรมาภิบาล คือ ในจักรกัสดิสุตร พระเจ้าจักรพรรดิสามารถปกครองให้ประชาชนมีความสุขทั่วหน้าด้วยหลักจักรกัสดิวัตร

พัฒนาการของประชานิยม คือ ด้านประวัติศาสตร์ เริ่มจากพรรคประชาชน ในอเมริกา ขบวนการอดนิกในรัสเซีย กลุ่มโลกที่สาม จีนแดง และแถบลาตินอเมริกา มาถึงประเทศไทย ส่วนด้านหลักการ การเอาใจประชาชน ถึงทฤษฎีเคนส์

พัฒนาการของธรรมาภิบาล คือ ด้านประวัติศาสตร์ จากพระเจ้าทัพนเมในจักรกัสดิสุตร พระเจ้าอโศกมหาราช นำมาใช้จริง มาถึงประเทศไทย พระเจ้าศรีธรรมไตรปิฎก แห่งศรีวิชัย พ่อขุนรามคำแหง แห่งสุโขทัย/ด้านหลักธรรม จากธรรมาภิบาล สู่วิธีปราบโจรให้ราบคาบ ๓ ประการ ราชสังคหวัด ๔ ประการ และรัฐสวัสดิการในปัจจุบัน ตามลำดับ

แนวคิดของประชานิยม คือ การให้วัตถุเพื่อสร้างความนิยมและรักษาอำนาจทางการเมือง จัดเป็นการให้เพื่อหวังผลประโยชน์ที่มากกว่าวัตถุที่เราให้เขาไป เป็นการลงทุนที่หวังผลกำไร/เจตนาของการให้ไม่บริสุทธิ์ เป็นการสนองกิเลสของกันและกันเพียงชั่วคราว เป็นการให้เพื่อหวังรับให้มากขึ้น คือ หวังแย่งชิงอำนาจและผลประโยชน์มหาศาล

แนวคิดของธรรมาภิบาล คือ การให้วัตถุเพื่อให้ประชาชนอยู่กันอย่างผาสุก ไม่มีความขัดสน/เจตนาของการให้บริสุทธิ์ ไม่หลอกลวงเพื่อหวังรักษาอำนาจ คือไม่มีความคิดเอาคืนแบบการลงทุนแล้วหวังกำไร ป้องกันปัญหาความยากจนได้ เป็นการให้เพื่อให้ ด้วยหวังป้องกันปัญหาความขัดสนอย่างจริงจัง

วิธีการของประชานิยม คือ มีการหยิบยื่นให้ทันทีโดยตรง และ การสัญญาว่าจะให้หรือทำให้หลังจากตนได้เข้าไปเป็นรัฐบาลแล้ว มีลักษณะครอบงำและอุปถัมภ์ แต่ไม่พัฒนาให้ยั่งยืนและมั่นคงเช่น ในอาณาจักรมีวิธีการแจกสิ่งของและการโฆษณา เช่น จักรเย็บผ้า รองเท้าทุนการศึกษา การสร้างบ้านให้อยู่ เป็นต้น

วิธีการของธรรมาภิบาล คือ ให้ตรงต่อผู้รับ มุ่งป้องกันปัญหา ไม่มีเจตนาครอบงำประชาชน

ผลลัพธ์ของประชานิยม คือ เป็นการทำร้ายประชาชนผู้ขาดวิสัยทัศน์ สังคมอ่อนแอ สร้างความขัดแย้งหลายประการตามมา มีลักษณะครอบงำและอุปถัมภ์ แต่ไม่พัฒนาให้เจริญ และฝ่ายนักการเมืองผู้ให้เองก็สะสมความตระหนี่และความถือตัวเพิ่มขึ้น

ผลลัพธ์ของธนาอุปทาน คือ ป้องกันปัญหาความยากจนได้ เท่ากับป้องกันปัญหาอย่างอื่นอีกมากมายที่จะตามมาจากความยากจน สามารถเกื้อกูลทุกคนให้อยู่กันอย่างมีความสุข ไม่มีคนยากจนในแว่นแคว้น ทำลายความตระหนี่และความถือตัวของนักปกครองได้

จุดเด่นจุดด้อยของประชานิยม คือ จุดเด่นคือสามารถสร้างความนิยมได้ในเวลาอันรวดเร็ว แก้ปัญหาในระยะสั้นได้ จุดด้อยคือปัญหาจะอยู่ที่เดิม รัฐประชานิยมเพียงต้องการอำนาจเท่านั้น

จุดเด่นจุดด้อยของธนาอุปทาน คือ จุดเด่นคือสามารถป้องกันปัญหาความยากจนได้ จุดด้อยคือเมื่อจะใช้กับสังคมที่ปัญหามีมากเกินไปแล้วและประชากรมีจำนวนมากงบประมาณที่มีอาจจะไม่เพียงพอ

ในส่วนที่แตกต่างกันระหว่างประชานิยมและธนาอุปทานทั้ง ๗ ประการ เป็นการสรุปจากมุมมองของเขื่อนชาวไทยที่เขียนถึงประชานิยมในเชิงลบหรือประชานิยมไม่สร้างสรรค์ แต่ผู้วิจัยก็ไม่ลืมว่ายังมีประชานิยมเชิงสร้างสรรค์ เพราะถ้าไม่มีประชานิยมเชิงสร้างสรรค์เราจะไม่อธิบายโครงการตามพระราชดำริว่าเป็นอะไรและอย่างไร ระหว่างประชานิยมไม่สร้างสรรค์ ธนาอุปทาน หรือประชานิยมเชิงสร้างสรรค์ ในส่วนที่แตกต่างนี้ ผู้วิจัยได้สรุปไว้ในตารางข้างล่าง เป็นตารางสรุปความแตกต่างของทฤษฎีประชานิยมไม่สร้างสรรค์กับธนาอุปทานแต่เพียงอย่างเดียว

ตารางที่ ๔.๑ สรุปความแตกต่างของทฤษฎีประชานิยมไม่สร้างสรรค์กับธนานุปทาน

หัวข้อ	ประชานิยม	ธนานุปทาน
ความหมาย	การให้วัตถุหรือผลประโยชน์เพื่อสร้างความนิยม รักษาอำนาจทางการเมืองและผลประโยชน์มหาศาล	เป็นการเพิ่มทรัพย์ให้เพื่อเกื้อกูลประชาชนให้อยู่กันผาสุก ไม่มีคนยากจนในแว่นแคว้น
ที่มา	การเอาใจประชาชนโดยพรรคประชาชน ในอเมริกา ชาวนารอดนิกในรัสเซีย กลุ่มโลกที่สาม จีนแดง และแถบลาตินอเมริกา ต่อมาได้ยืมทฤษฎีเคนส์มาใช้แก้ปัญหาเศรษฐกิจ	ในจักรกวัตติสูตร พระเจ้าจักรพรรดิสามารถปกครองให้ประชาชนมีความสุขทั่วหน้าด้วยหลักจักรกวัตติวัตร
พัฒนาการ	ด้านประวัติศาสตร์ เริ่มจากพรรคประชาชน ในอเมริกา ชาวนารอดนิกในรัสเซีย กลุ่มโลกที่สาม จีนแดง และแถบลาตินอเมริกา มาถึงประเทศไทย/ด้านหลักการ การเอาใจประชาชน ถึงทฤษฎีเคนส์	ด้านประวัติศาสตร์ จากพระเจ้าทัพนเณมิในจักรกวัตติสูตร พระเจ้าอโศกมหาราช นำมาใช้จริง มาถึงประเทศไทย พระเจ้าศรีธรรมมาโศกราช แห่งศรีวิชัย พ่อขุนรามคำแหง แห่งสุโขทัย/ด้านหลักธรรม จากธนานุปทาน สู่ราชสังคหวัตถุ ๔ ประการ และรัฐสวัสดิการในปัจจุบัน
แนวคิด	การให้วัตถุเพื่อสร้างความนิยมและรักษาอำนาจทางการเมือง จัดเป็นการให้เพื่อหวังผลประโยชน์ที่มากกว่าวัตถุที่เราให้เขาไป เป็นการลงทุนที่หวังผลกำไร/เจตนาของการให้ไม่บริสุทธิ์ เป็นการสนองกิเลสของกันและกันเพียงชั่วครว เป็นการให้เพื่อหวังรับให้มากขึ้น	การให้วัตถุเพื่อให้ประชาชนอยู่กันอย่างผาสุก ไม่มีความขัดสน/เจตนาของการให้ค่อนข้างบริสุทธิ์ ไม่หลอกลวงเพื่อหวังรักษาอำนาจ คือไม่มีความคิดเอาคืนแบบการลงทุนแล้วหวังกำไร ป้องกันปัญหาความยากจนได้ เป็นการให้เพื่อให้ ด้วยหวังป้องกันปัญหาความขัดสนอย่างจริงจัง
วิธีการ	มีการหยิบยื่นให้ทันทีโดยตรง และ	เพิ่มทรัพย์ให้ตรงต่อผู้รับ มุ่งป้องกัน

	การสัญญาว่าจะให้หรือทำให้ หลังจากตนได้เข้าไปเป็นรัฐบาล แล้ว มีลักษณะครอบงำและ อุปถัมภ์ แต่ไม่พัฒนาให้ยั่งยืนและ มั่นคง ในอาเจนตินามีวิธีการแจก สิ่งของและการโฆษณา เช่น จักร เย็บผ้า รองเท้า ทุนการศึกษา การ สร้างบ้านให้อยู่ เป็นต้น	ปัญหาความขัดสนและปัญหาอย่าง อื่นที่จะตามมา ไม่มีเจตนาครอบงำ ประชาชน
ผลลัพธ์	เป็นการทำร้ายประชาชนผู้ขาด วิสัยทัศน์ สังคมอ่อนแอ สร้างความ ขัดแย้งหลายประการตามมา มี ลักษณะครอบงำและอุปถัมภ์ แต่ไม่ พัฒนาให้เจริญ	ป้องกันปัญหาความยากจนได้ เท่ากับ ป้องกันปัญหาอย่างอื่นอีกมากมายที่ จะตามมาจากความยากจน
จุดเด่นจุด ด้อย	จุดเด่นคือสามารถสร้างความนิยม ได้ในเวลาอันรวดเร็ว แก้ปัญหาใน ระยะสั้นได้ จุดด้อยคือปัญหาจะอยู่ ที่เดิม รัฐประชานิยมเพียงต้องการ อำนาจเท่านั้น	จุดเด่นคือสามารถป้องกันปัญหา ความยากจนได้ จุดด้อยคือเมื่อจะใช้ กับสังคมที่ปัญหามีมากเกินไปแล้วและ ประชากรมีจำนวนมาก งบประมาณที่มี อาจจะไม่เพียงพอ

ในคำถามที่ว่า มีการให้แบบหนึ่งที่ทำให้ประเทศชาติล่มจมได้ เช่นเหตุการณ์ในประเทศ
อาเจนติน่า เป็นต้น เราย่อมอยากทราบให้ชัดเจนว่า การให้นั้นเป็นอย่างไร ให้โดยใคร และการให้
นั้นทำให้ประเทศชาติล่มจมได้อย่างไร ผู้วิจัยก็ได้คำตอบดังปรากฏอยู่ในบทที่ ๒ โดยยกเหตุการณ์
ในประเทศอาเจนติน่าเป็นตัวอย่าง

ในคำถามที่ว่า พระพุทธศาสนาจะยอมรับการให้ในประชานิยมว่าเป็นการให้แบบพุทธ
ได้หรือไม่ คำตอบคือถ้าเป็นประชานิยมเชิงลบหรือประชานิยมไม่สร้างสรรค์การให้แบบพุทธนั้นมี
องค์ประกอบอย่างไร จึงเป็นการให้ที่สมบูณณ์ และมีอนิสสัยมาก การให้เพื่อปูทางไปสู่อำนาจทาง
การเมืองและรักษาอำนาจทางการเมืองไว้ กับการให้เพื่อเตรียมเดินทางสู่พระนิพพานมีความ
แตกต่างกันอย่างไร

หลักธรรมาภิบาลนั้นควรจะใช้กับใคร ในบริบทอย่างไร เวลาใด และไม่ควรใช้ในบริบท
 ใดๆ เวลาใด จะเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนไม่ชวนชวายเป็นช่วยเหลืตนเองจนกลายเป็น
 ความเคยชินแบบเอาแต่รอคอยความช่วยเหลือ หรือสร้างสถานการณ์ให้ต้องช่วยเหลือหรือไม่
 หรือมีอะไรก็เอาแต่เรียกร้อง แล้วจะขัดกับหลักสันโดษ เศรษฐกิจพอเพียง และตนเป็นที่พึ่งแห่งตน
 หรือหลักชุมชนเข้มแข็ง หรือไม่อย่างไร หากรัฐใดขาดธรรมาภิบาลหรือไม่เป็นรัฐสวัสดิการจะเกิด
 อะไรขึ้นบ้าง

ดังนั้นในงานวิจัยฉบับนี้ ผู้วิจัยจะพยายามหาคำตอบว่า การให้ในทฤษฎีประชานิยม
 เป็นอย่างไร การให้ในหลักธรรมาภิบาลอันเป็นหลักสำคัญของจกกวัดติวัตรเป็นอย่างไร และความ
 แตกต่างกับความเหมือนของการให้ในทฤษฎีประชานิยมและธรรมาภิบาลคืออะไร